

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-901/11-S

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Základní škola, Mateřská škola, Dětský domov, Přípravný stupeň základní školy speciální, Školní družina, Speciálně pedagogické centrum a Školní jídelna, Mladá Boleslav, Na Celně 2
Sídlo:	293 01 Mladá Boleslav, Na Celně 2
IČ:	70107114
Identifikátor:	600 171 451
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	PaedDr. Františkem Kovářem
Zřizovatel:	Středočeský kraj
Místo inspekční činnosti:	293 01 Mladá Boleslav, Na Celně 2
Termín inspekční činnosti:	6. a 7. duben 2011

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, získávání a analýza informací o vzdělávání žáků, o činnosti školy, sledování a hodnocení efektivnosti vzdělávací soustavy základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona. Inspekční činnost byla zaměřena na žáky vzdělávající se v oborech vzdělání 79-01-B/001 Pomocná škola a 79-01-B/01 Základní škola speciální. Sledovaným obdobím byly poslední tři školní roky.

Aktuální stav školy

Právnická osoba Základní škola, Mateřská škola, Dětský domov, Přípravný stupeň základní školy speciální, Školní družina, Speciálně pedagogické centrum a Školní jídelna, Mladá Boleslav, Na Celně 2 dle zápisu do školského rejstříku vykonává činnost základní školy praktické, základní školy speciální, speciálně pedagogického centra, školní družiny. V rejstříku uvedenou činnost přípravného stupně základní školy speciální škola

nevykonává. Inspekční činnost probíhala pouze v základní škole speciální (dále v textu škola). Vzdělávání probíhá v hlavní budově, zřizovatelem školy i vlastníkem budovy je Středočeský kraj. Škola poskytuje základní vzdělávání, kterým žáci dosahují stupně *základy vzdělání*. Počty žáků ve sledovaných letech (vždy k 30. 9.) zůstávají obdobné, struktura žáků se příliš nemění, jedná se o žáky se středně těžkým mentálním postižením (dále MP). Ve školním roce 2010/2011 se ke dni inspekce vzdělávalo v pěti třídách 28 žáků se středně těžkým MP.

V personální oblasti došlo ve sledovaném období k navýšení počtu asistentů pedagoga a k přijetí nových učitelů, kteří si doplňují požadované vzdělání. Zlepšily se materiálně technické podmínky pro vzdělávání - byla vyměněna okna, rekonstruována sociální zařízení pro personál i žáky, proběhly další běžné údržbové práce. Podařilo se vybudovat dvě specializované učebny - hudební a výtvarné výchovy. K novému vybavení náleží interaktivní tabule, výukový systém boardmarker, kompenzační pomůcky, speciální literatura, učebnice, pomůcky aj.

Od poslední inspekční činnosti byla významnou změnou tvorba školního vzdělávacího programu „*Životní dovednosti*“ (dále ŠVP). Od školního roku 2010/2011 škola využila možnosti nabízené MŠMT a zahájila ve všech ročnících výuku žáků se středně těžkým MP podle vlastního ŠVP.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Škola zabezpečuje funkční vnitřní i vnější informovanost a komunikaci. O své vzdělávací nabídce škola pravdivě informuje při vyhlásování zápisu k povinnému základnímu vzdělávání, vyhlásování zápisu zveřejňuje obvyklým způsobem. Při adaptaci žáků na školní práci učitelky zohledňují jejich speciální vzdělávací potřeby (dále SVP). Učitelky, úzce spolupracující s pracovníky školského poradenského zařízení (SPC), vycházejí z pedagogické diagnostiky a kladně ovlivňují školní úspěšnost žáků. Při případné neúspěšnosti žáků přijímají adekvátní opatření ve spolupráci se zákonnými zástupci. Učitelky vyhodnocují čtvrtletně práci žáků, popisují nejen zvládnutí kompetence a dovednosti, ale i jejich pokrok. S výsledky vnitřního hodnocení pedagogický sbor systematicky pracuje, většinou se jedná o úpravu vzdělávacích cílů a časového rozvržení učiva.

Disponibilní hodinovou dotaci ve školním vzdělávacím programu škola využila především pro navýšení hodin oblasti průřezová témata, předmětu zdravotní tělesná výchova a volitelných předmětů – *Vaření a vedení domácnosti, Sportovní činnosti, Aranžérské a pěstitelské práce, Základy ekologie*.

Ve sledované výuce vyučující vytvářeli dobré podmínky, podporovali klidnou a přátelskou atmosféru, poskytovali žákům pocit bezpečí a jistoty umožňující koncentraci na práci. Vyučující se zaměřovali na rozvoj matematické gramotnosti, na rozvíjení sociálních a komunikačních dovedností. Sociální gramotnost žáků je rozvíjena soužitím ve skupině, dobrým vzorem vyučujících, podporováním kladných mezilidských vztahů, vedením k toleranci. Vyučující prezentovali učivo většinou formou frontální výuky jedné skupiny žáků souběžně se samostatnou prací další skupiny či jednotlivců. Asistentky pedagoga s jednotlivými žáky učivo procvičovaly. Vyučující dodržovali zásady psychohygieny, složitější činnosti zařazovali na počátku výuky, neopomíjeli relaxační chvílky a různorodé činnosti. Volili vesměs účinné metody a formy práce, v některých hodinách chyběla větší názornost výuky, diferenciaci učiva a větší prostor k procvičování. Hodnocení žáků bylo průběžné a motivující. Vyučující byli pozitivně naladěni a vnímaví k potřebám žáků. Pedagogové zařazovali i jiné formy výuky, třídní i školní projekty (v době inspekce probíhalo vyvrcholení projektu *Vynášení zimy*) zaměřené na podporu rozvoje funkčních gramotností a zdokonalování samostatnosti žáků.

Úkoly z oblasti poradenských služeb standardně plní výchovná poradkyně (dále VP), metodik prevence, třídní učitelky a ředitel školy. Jde především o sjednocování výchovně-vzdělávacích a režimových postupů školy a rodin žáků při každodenním styku zákonných zástupců s vyučujícími. Kariérní poradenství má kvalitní úroveň, je orientováno k dalšímu vzdělávání žáků v praktické škole, u poskytovatele sociálních služeb, v odborném učilišti. Úspěšnost dalšího vzdělávání žáků se pohybuje mezi 40% až 60%.

Systém prevence je zaměřen na všechny oblasti možných rizik, především vede k napomáhání při zvládnutí vlastního chování a vytváření kladných vztahů mezi žáky. Uskutečňuje se především prostřednictvím výuky, začleněním do speciálních programů (společnost pro plánování rodiny, akreditované programy na prevenci v oblasti: drogové závislosti, kouření, sexuálního chování, dopravní výchovy, kriminality). K prevenci přispívají zájmová činnost (výtvarná, sportovní hry, aerobik, dětský sbor, flétny), ozdravné zimní pobyty, jednodenní aktivity v atraktivním prostředí nedalekého lesoparku. Předcházení negativních jevů podporuje škola pořádáním společných kulturních a sportovních aktivit, při kterých jsou žáci nenásilně včleňováni do většinové společnosti. Dokladem funkčnosti systému je převažující pozitivní pracovní atmosféra a minimální výskyt negativních jevů méně závažného charakteru. Učitelky bezprostředně a účinně vyřešily např. kouření, skryté záškoláctví aj.

Škola úspěšně podporuje zdravý vývoj žáků. Zajišťuje pro ně pitný režim ve spolupráci s rodiči, je instalován automat s vhodnými nápoji. Žáci se opakovaně úspěšně zapojili do dlouhodobého projektu *Zdravá pětka*. Dokumentace školy obsahuje témata z oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví (dále BOZ), ředitel organizuje pravidelné prověrky a revize, stanovuje a realizuje ozdravná opatření. S pravidly BOZ jsou žáci, učitelé i zaměstnanci školy prokazatelně seznamováni, probíhají i jejich dodatečná poučení. Soustavně probíhá poučování žáků o činnostech, při kterých by mohlo dojít k úrazu. Během dne jsou žáci pod stálým dozorem a dohledem. Prevence úrazovosti je účinná, ve sledovaném období nedošlo k žádnému vážnému úrazu, pouze k drobným poraněním způsobeným z nedbalosti, bez úmyslného zavinění jinou osobou.

Činnost školské rady naplňuje prozatím pouze formální legislativní požadavky, nepřichází s iniciativními návrhy či řešeními pro zkvalitnění výchovně vzdělávací práce. Škola úzce spolupracuje se zákonnými zástupci žáků, vypracovala systém postupu při neplnění povinné školní docházky žáka, který podporuje úspěšnější spolupráci. Probíhá účinná spolupráce se sociálními a klíčovými pracovníky, odborníky zájmových, specializovaných a dalších organizací. Pravidelná a oboustranně obohacující je spolupráce s předškolními zařízeními, základními a středními školami ve městě a se Základní školou speciální ve Václavkově ulici. Škole se podařilo navázat přínosnou spolupráci se sponzory.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Právnícká osoba vykonává své činnosti (základní školy praktické, základní školy speciální, speciálně pedagogického centra, školní družiny) v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení. Déle než tři roky škola nevykonává činnost přípravného stupně základní školy speciální a doposud nezažádala zřizovatele o výmaz této součásti z rejstříku škol a školských zařízení. Porušila § 150 odst. 1e) školského zákona.

Ředitel školy (dále ŘŠ) vydal ŠVP. Během inspekce byly nedostatky formálního charakteru (povinnosti školské rady, oddělení prvního a druhého stupně v učebním plánu, slovní hodnocení, časové rozvržení evaluačních činností, kritéria dělení žáků do skupin)

vedením školy odstraněny. ŠVP je zpracovaný v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro obor vzdělání základní škola speciální (dále RVP ZŠS), odpovídá charakteru školy, vyhovuje požadavkům školského zákona. Dle vyjádření ŘŠ se doposud škola věnovala pouze vzdělávání žáků se středně těžkým MP a proto nezpracovala II díl ŠVP pro žáky s těžkým MP a souběžným postižením více vadami. Vedení školy bude podle vyjádření ředitele školy reagovat na v tomto školním roce vzniklou potřebu a urychleně část ŠVP pro žáky s hlubším postižením vypracuje. Učební plány v hodnoceném období souhlasily s realizovanými dokumenty. Do obsahu vzdělávání předmětů jsou zapracovány prvky speciálních i alternativních pedagogik a terapií (canisterapie, relaxace, plavání, aj.). Učební plány realizovaného vzdělávacího programu ve sledovaném období škola naplňuje.

Náležitosti jmenování ředitele školy souhlasí s předpisy, předpoklady pro výkon činnosti ředitel splňuje. Stanovil funkční organizaci provozu školy, plní povinnosti ve vztahu ke zřizovateli, školské radě a pedagogické radě. Pedagogická rada standardně plní své povinnosti. Při rozhodování o právech a povinnostech v oblasti státní správy postupoval ŘŠ v souladu se školským zákonem. Povinně zveřejňované dokumenty (školní řád, výroční zpráva o činnosti školy a školní vzdělávací program) byly v době inspekce zveřejněny. Školní řád naplňuje požadavky vyhlášky, výroční zpráva a vlastní hodnocení školy jsou zpracovány v požadované struktuře, mají dobrou vypovídací hodnotu. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání škola dodržuje, realizuje slovní hodnocení výsledků vzdělávání žáků (během inspekce byly dopracovány zásady pro používání slovního hodnocení na vysvědčení v souvislostech, které ovlivňují výkon, naznačení dalšího rozvoje žáka, zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat), při hodnocení pedagogové zohledňují zdravotní postižení žáka. Kontrolní činnost vedení školy je účinná, probíhá formou hospitací a vstupů do výuky. Opatření jsou dostatečná, vedou k vyšší míře samostatnosti, maximálnímu rozvoji žáků a k posilování jejich sebevědomí. Na běžné úrovni (s drobnými nedostatky formálního charakteru) je vedena povinná dokumentace školy.

Vzhledem k náročnosti práce ve třídách základní školy speciální zavedl ŘŠ systém pravidelného střídání třídních učitelů v těchto třídách ve dvou až čtyřletých intervalech. Organizaci vzdělávání přizpůsobil ředitel aktuálním potřebám žáků (většinou 45 minutové vyučovací hodiny, ale kratší či déletrvající bloky). Ve školním roce 2009/2010 se ve třídě PT IV sedm žáků. ŘŠ nepředložil ČŠI povolení výjimky zřizovatele z nejvyššího možného počtu žáků ve třídě a tím porušil § 23 odst. 5 školského zákona. I při vyšším počtu žáků se dařilo zajistit bezpečnost a ochranu zdraví žáků, zvýšení počtu žáků ve třídě je však na újmu kvality vzdělávací činnosti. Náročnost práce ve všech třídách se snaží ředitel částečně kompenzovat také ustanovením tří asistentek pedagoga, pracujících dle rozvrhu ve všech třídách.

Koncepční materiály, strategie a plánování vychází z podkladů získaných v anketách, dotaznících a analýzách. V souladu se záměry probíhá další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP), které je koncepční, podporuje realizaci ŠVP. Aktuálně DVPP preferuje doplnění a rozšíření kvalifikace učitelů, vzdělávání v alternativních metodách výuky, především v činnostním učení.

Celkem ve škole pracuje 13 pedagogů, z toho je deset učitelů, z nichž šest splňuje požadavky odborné kvalifikace a další tři studují speciální pedagogiku v bakalářském nebo magisterském programu. Ze tří asistentek pedagoga vyhovují kvalifikačním požadavkům dvě. VP studuje specializační studium, ostatní specialisté - koordinátor ŠVP, metodik prevence, koordinátor ICT studia úspěšně dokončili. 90% učitelů získalo certifikát

základních znalostí práce s výpočetní technikou a komunikačními technologiemi, 70% se řadí k pokročilým uživatelům, dva pedagogové dosáhli nejvyššího stupně znalostí.

Vstup do budovy i pohyb v ní je bezbariérový. Pohybovým aktivitám slouží dvě dostatečně vybavené a využívané tělocvičny, posilovna, relaxační prostor, venkovní hřiště a bazén. Pět prostorných učeben je nově vybaveno stavitelným žákovským i praktickým úložným nábytkem. Žáci využívají dvě dřevodílny a jednu kovodílnu, speciální učebnu domácích prací, keramickou dílnu, cvičnou kuchyň, skleník a pozemek. Počet a vybavení speciálních učeben odpovídá zaměření školy. Žákovská i učitelská knihovna mají odpovídající fondy, jsou průběžně doplňovány.

Pro financování své činnosti škola využívá více zdrojů. Základním zdrojem jsou finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu (dále jen SR), které byly použity především na platy zaměstnanců a související zákonné odvody do sociálních a zdravotních fondů, dále k nákupu učebnic, učebních pomůcek, kompenzačních pomůcek a školních potřeb a k úhradě nákladů souvisejících s DVPP. V loňském roce byl těchto prostředků dostatek, v letošním prozatím prostředky nestačí, především na pokrytí platů nepedagogických pracovníků. Finanční prostředky škola použila hospodárně v souladu s účelem jejich poskytnutí. Druhým zdrojem je příspěvek na provoz od zřizovatele, který ve sledovaném období nároky školy plně pokryl. Obvyklé finanční prostředky doplňovala škola zapojením do grantových aktivit MŠMT, evropských sociálních fondů a ostatních vyhlašovatelů. Prostředky škola využila k: zajištění podpory prostřednictvím asistentů pedagoga, (škola požadovala finance pro sedm asistentů pedagoga, obdržela pouze pro 2,1), zvýšení nenárokových složek platu pedagogických a nepedagogických pracovníků, nákupu učebních pomůcek, školních potřeb, kompenzačních pomůcek. Právě probíhající projekt „EU - Peníze do škol“ podporuje rozvoj čtenářské, informační, matematické a přírodovědné gramotnosti žáků, posiluje inkluzivní vzdělávání.

Závěry, celkové hodnocení školy

- 1. Právnícká osoba Základní škola, Mateřská škola, Dětský domov, Přípravný stupeň základní školy speciální, Školní družina, Speciálně pedagogické centrum a Školní jídelna, Mladá Boleslav, Na Celně 2, příspěvková organizace, nevykonávaná činnost základní školy speciální v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení, viz porušení § 150 odst. 1e) školského zákona. Obsah i cíle ŠVP jsou v souladu s příslušným rámcovým vzdělávacím programem a školským zákonem. Díl II pro žáky s těžkým MP a souběžným postižením více vadami škola vypracuje v ČSI stanovené lhůtě.*
- 2. V oblasti řízení bylo shledáno riziko pro nedodržování školského zákona, viz porušení § 23 odst. 5 – chybějící výjimka zřizovatele z nejvyššího povoleného počtu žáků ve třídě ve školním roce 2009/2010.*
- 3. Pozitivem vzdělávacího procesu je zohledňování ŠVP žáků a funkční informační systém školy. Při rozvoji osobnosti žáků je výrazným kladem uplatňování projektových činností, důsledné zařazování podpůrných opatření. Škola je úspěšná v rozvoji sociálních kompetencí žáků, v zajištění pozitivního klima, pro žáky představuje bezpečné prostředí.*
- 4. Materiálně technické a personální podmínky vzdělávání podporují úspěšnou realizaci ŠVP.*

5. *V hodnoceném období škola účelně využívala zdroje ze státního rozpočtu (umožnily zajistit finanční prostředky k odměňování zaměstnanců i na pokrytí nákupu učebních pomůcek) a prostředky od zřizovatele. Díky aktivnímu získávání dalších zdrojů - zapojení do rozvojových programů, měla škola pro svou činnost celkově průměrné finanční předpoklady. I doplňkové zdroje financování přispěly k plynulému chodu organizace a vytvořily standardní podmínky pro realizaci ŠVP.*
6. *Škola sama hodnotí jako výrazné pozitivum svůj stabilizovaný bezkonfliktní pedagogický sbor, ochotný a schopný tvořivé týmové práce. Učitelé hodnotí kladně také své pravidelné střídání při výuce ve třídách základní školy praktické a speciální. Za úspěšné považuje škola dále i zapojení do řady projektů, aktivity školní žákovské knihovny, solidní počítačovou gramotnost učitelů. K úspěchům řadí zkvalitnění materiálních podmínek.*

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona ve lhůtě do 14 dnů požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k neopakování zjištěných nedostatků v bodě 1 a 2. Pro dopracování Dílu II ŠVP je stanovena lhůta do 31. 8. 2011. Oznámení zašlete do 14 dnů od data převzetí inspekční zprávy na adresu PaedDr. Jarmila Tóthová, ČŠI, Středočeský inspektorát, Karlovo náměstí 44, 280 00 Kolín.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu viz výše.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká a v Středočeském inspektorátu České školní inspekce, Praha 6, Arabská 683.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Kolíně dne 28. dubna 2011

(razítko)

PaedDr. Jarmila Tóthová, školní inspektorka

Tóthová v. r.

Mgr. Věra Sirůčková, školní inspektorka

Sirůčková v. r.

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Mladé Boleslavi dne 6. května 2011

(razítko)

PaedDr. František Kovář, ředitel školy

Kovář v. r.

Připomínky ředitele školy

Připomínky nebyly podány.